

ἀπόδανε νῆ φρωθιά Κρήτ. Ἀνήμενε νὰ 'ποιμάνη ἡ φωτιά κ' ὕστερα σιμώνεις Κασιδ. β) Μετβ. κάμνω νὰ ἐλαττωθῇ ἡ πυρὰ Δ.Κρήτ.: Ἀπόδανε τὴ φρωθιά (δηλ. καλύπτων τοὺς ἀνθρακας διὰ τέφρας ἢ ἄλλως). 4) Ἀρχίζω νὰ ψύχωμαι Κρήτ.: Ἀφῆσε τὸ φαγιὸ ν' ἀποδάνη. Ἀπόδανε δ φούρνους. Συνών. ἀπολοχάζω 1, ἀπολοχαίνω.

ἀπομακκιναρίδι τό, Πελοπ. (Τριφυλ. κ.ά.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ ρ. μακκινάρω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Συνήθως πληθ., τὰ ἀπορρίμματα τῆς ξηρᾶς σταφίδος διὰ τῆς εἰδικῆς μηχανῆς *μάκκινας* ἀποχωρίζόμενα.

ἀπόμακρα ἐπίρρ. Κρήτ. (Ἐμπαρ. κ.ά.) Κύθηρ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Λακων. Μάν. κ.ά.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Ὀφ.) — ΚΧατζοπ. Ἀννιῶ 74 *πόμακρα* Κύπρ. (Γερμασ.) κ.ά. ἀπομακρὰ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ.) ἀπουμακρὰ Καππ. ἀπινμακρὰ Μακεδ. (Γκιονβ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπιρρ. μακρά. Ὁ μὴ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου ἐν τισι τύπ. λόγον ἔχει τὴν λελυμένην σύνθεσιν. Ἡ λ. παρὰ Βλάχ. Πβ. ΙΒογιατζίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 132 κέξ.

1) Μακράν, εἰς ἀπόστασιν μεγάλην, πόρρω Κρήτ. (Ἐμπαρ.) Κύθηρ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ.): Τὸ σπῖτι εἶναι ἀπόμακρα Ἀρκαδ. Ἀπόμακρα στάσου αὐτόθι. || Φρ. Ὁξω ποδῶ κι ἀπόμακρα (ἀπεινὴ πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ, οἷον νόσου, θανάτου) Κύθηρ. Ἐξου καὶ μακρὰ κι ἀπόμακρα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κερασ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 1136 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «Πάνε κάμπός' ἀπόμακρα εἰς ἓνα περιβόλι». Συνών. μακρά, μακρῆ. 2) Μακρόθεν, ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως, πόρρωθεν Καππ. (Ἀραβάν.) Κύπρ. (Γερμασ.) Μακεδ. (Γκιονβ.) Πελοπ. (Βούρβουρ. Λακων.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Ὀφ. Σάντ. Τραπ.) — ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἀν.: *Στάθου νὰ θωρῆς πόμακρα* Γερμασ. Ὁμοβροντία ἀκούστηκε ἀπόμακρα ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἀν. Ἀπόμακρα ἔθ' ἔθ' (ἔχει καὶ ἔρχεται=ἔρχεται) Ὀφ. Καὶ τὸ παιδὶν... εἶδεν ἀπομακρὰ ἓναν τρυπὶν Ἀργυρόπ. || Παροιμ. Δί' τ' ὄρος φωτιάν καὶ τερεὶ ἀπομακρὰ (βάζει φωτιά ἔς τὸ βουνὸ καὶ κοιτάζει ἀπομακρῆ). Ἐπὶ τοῦ ἀπαθῶς θεωμένου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κακῆς πράξεώς του) Κερασ. Ἀπομακρὰ τῇ ταουλί' ἡ λαλία γαλάν' φαίνεται (ὁ κρότος τοῦ τυμπάνου μακρόθεν ἀκουόμενος ἰσχυρὸς φαίνεται) Σάντ. || Ἄσμ.

Κι ἀπουμακρὰ θαιρέτισε κι ἀπουκοντὰ καλ'μέρ'σε

Καππ. Συνών. ἀπομακρᾶς, ἀπομακρῆς, ἀπομακρόθεν. β) Ὀλίγον μακρόθεν, οὐχὶ ἐκ τοῦ πλησίον Πελοπ. (Μάν.): Πέρασα ἀπὸ τὸ σπῖτι του καὶ δὲ μπῆκα, μὰ τὸν εἶδα ἀπόμακρα.

ἀπομακρᾶζω Πόντ. (Ὀφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπόμακρα.

Ἀπομακρύνω ἐνθ' ἀν.: Ἀπομακρᾶσο τὰ γαρδέλλᾶ ἀπαδαχά. Καὶ ἀμετβ. ἀπομακρύνομαι.

ἀπομακρᾶς ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπουμακρᾶς Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς φρ. ἀπό μακρᾶς (ἐνν. ὁδοῦ).

Ἀπόμακρα 2, ὁ ἰδ.: Ἐκούϊξεν ἀπουμακρᾶς (ἐφώναξε κτλ.) Ὁ θώπεκας ἐφῆκεν κ' ἔφυνε κι ἀπουμακρᾶς τερεὶ (ἐκ παραμυθ.)

ἀπομακρῆς ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Σούρμ.) *πομακρᾶζ' Ἀστυπ.*

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπιρρ. μακρῆς.

Μακρόθεν, ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως, πόρρωθεν κοιν. καὶ Πόντ. (Σούρμ.): Ἐκοίταξα ἀπομακρῆς, μὰ τίποτε δὲν εἶδα. Ἐρχεται ἀπομακρῆς κοιν. Τσ' ὕστερὰ σιτέσαιο *πο-*

μακρᾶζ' Ἀστυπ. Ὁ κονμπάρους ἀτ' ἀπομακρῆς εἶδεν ἀτονα καὶ ἔφυγε πάλ' Σούρμ. || Ἄσμ.

Ἀπομακρῆς τὸνε θωρεῖ κι ἀποκοντὰ τοῦ λείει

πολλαχ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπόμακρα 2.

ἀπομάκρεμα τό, ἀμάρτ. *πομάκρεμα* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομακρένω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ. ἐν λ. ἀπομακραίνω.

Τὸ πρόσθετον ἄκρον τοῦ ρυμοῦ τοῦ ἀρότρου, ὁ ἱστοβοεὺς. Συνών. ἀκροσταβαριά, ἀκροστάβαρο.

ἀπομακρένω πολλαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. μακρένω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Πβ. ΙΒογιατζίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 133 κέξ.

1) Μετβ. καὶ ἀμτβ. μηκύνω, ἐπιμηκύνω πολὺ πολλαχ.: Σοὺ εἶπα νὰ τὸ μακρύνῃς λίγο τὸ φουστάνι καὶ σὺ τὸ ἀπομάκρυνες Ἀθῆν. Ἀπομακρένω τὸ φουστάνι Κρήτ. (Χαν.) Συνών. παραμακρένω. 2) Ἐντείνω Κρήτ. (Κασιδ.): Μὴν ἀπομακρένῃς τὸ λαιμό σου, γιατί δὲ θωρεῖς (δὲν ἤμπορεῖς νὰ ἰδῇς. Πρὸς τὸν προσπαθοῦντα νὰ ἰδῇ ἀφ' ὑψηλοτέρου). Συνών. *τεντώνω*.

***ἀπομάκρεια** ἐπίρρ. ἀπιμάκρᾶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὖς. *μάκρος*.

Κατὰ μήκος.

ἀπομακρίζω Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀπομακρίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Μαχαιρ. 1,210 (ἐκδ. R Dawkins).

Πηγαίνω μακράν, ἀπομακρύνομαι. Συνών. *ξωμακρίζω*.

ἀπομακρινὸς ἐπίθ. ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι καὶ ἀντίλογ. 12.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπιθ. μακρινός.

Μακρινός, παλαιὸς ἐνθ' ἀν.: Ἐρχομαι ἀπὸ τὰ χρόνια τ' ἀπομακρινά.

ἀπομακρόθεν ἐπίρρ. Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπιρρ. μακρόθεν. Πβ. Κ.Δ. (Μάρκ. Εὐαγγ. 5,6) «ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν».

Ἀπόμακρα 2, ὁ ἰδ.: Εἶδ' ἀτον ἀπομακρόθεν.

ἀπόμακρος (I) ἐπίθ. ΚΘεοτόκ. Οἱ σκλ'ῖβ. 29 ΚΜπαστ. Ἀλιευτ. 62 ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωὴ 66 ΚΧατζοπ. Τάσω 92 ΓΨυχάρ. Ρωμαίικ. θέατρ. 98 καὶ 176 Στόν ἰσκιο τοῦ πλάτ. 41 ΣΠασαγιάν. Ἀντίλ. 17

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπόμακρα.

1) Τοπικῶς, ὁ μακρὰν εὐρισκόμενος, μακρινὸς ΓΨυχάρ. Ρωμαίικ. θέατρ. 98 καὶ 176 ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἀν.: *Νηοὶ μαγευτικό, ἀπόχωρο καὶ ἀπόμακρο* ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἀν. 98 *Γυρεύεις μέρος ἀπόμακρο κ' ἔρημο* αὐτόθι. 176 || Ποίημ.

Μέσα μου εἶν' ἐν' ἀπόμακρο κι ἀπόκρυφο βασίλειο ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἀν. β) Ὁ μικρόθεν προερχόμενος ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἀν. ΣΠασαγιάνν. ἐνθ' ἀν.: *Εἶχε φνσήσει ἀπόμακρος ἐλευτεριᾶς ἀέρας* ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. Ἀπόμακρα κοινδούγια τὴν ξανατρομάξαν ΚΧατζοπ. ἐνθ' ἀν. Ἀπόμακρη ποδοβολή ΣΠασαγιάνν. ἐνθ' ἀν. 2) Χρονικῶς, παλαιός, ἀρχαῖος ΓΨυχάρ. Στόν ἰσκιο τοῦ πλάτ. ἐνθ' ἀν. ΚΜπαστ. ἐνθ' ἀν.: *Ἀπὸ θύμησι τοῦ γλυκοῦ ἀπόμακρον περασμένου καιροῦ φύλαγε μὲ θρησκεία τὰ δυὸ τρία βιβλία του* ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἀν. [*Ἡ σμέρνα*] εἶναι γράρι γνωστὸ ἀπὸ τὰ πρὸ ἀπόμακρα χρόνια ΚΜπαστ. ἐνθ' ἀν.

ἀπόμακρος (II) ἐπίθ. Σύμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπιθ. μακρός.

Ἐπιμήκης Σύμ. Συνών. ἀπομάκρουλλος, μακροσυλλός.

